

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Újhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabbnak betűkkel 8 fill.

Nyilatkozat minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész (vire 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó utá
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Rákóczy hazatér.

— szept. 21.

Október 20-án ismét ünnepet
ül Magyarország népe, még pe-
dig nagy ünnepet. A magyar
föld e napon öleli keblére és fo-
gadja be örök nyugovóra törté-
nelmünk ama nagy alakját, aki
oly dicsőségesen lobogtatta e föl-
dön a szabadság zászlóját abban
az időben, midőn már-már a tel-
jes megsemmisülés előtt állott
hazánk, nemzeti létünk.

A magyar lélekkel veleszü-
letett szép tulajdonságnak, a haza
és szabadságszeretetének kima-
gaslóbb birlalója nem volt év-
századok folyamán át, mint II.
Rákóczy Ferenc. A tulerő s a
hagyományos magyar betegség:
a széthuzás és egyenetlenkedés
bár nem tették lehetővé a dicső
fejedelemnek tervei megvalósi-
tását, — bár nem láthatta hazá-
ját szabadnak és függetlennek,
sőt nemes küzdelmeiért honta-
lanná kellett lennie, idegen föl-
dön hajtania le fejét, — mind a
mellett nemzeti újjáébredésünk
korszakát, nemzeti függetlenség-
günkért mind hatékonyabban vi-
vott küzdelmeink sikerességét
az ő idejétől kezdődőleg számí-
thatjuk. Az ő példája vonzott, ha-
tott s alkotott és hat, alkot ma
is, mert az eszme, melyért ő
szállt sikra, lélek a mi lelkünk-
ből, vér a mi szívünk véréből.

Méltán ünnepel tehát nemze-
tünk akkor, midőn ez a hamvaj-
ban is hatalmas erő, ez a ma-
gyar szabadság dicsőséges baj-
noka végre ide tér meg, az ál-
tala oly forrón szeretett haza
földjébe, hogy mint szent erek-
lye bucsujárásaink helyét ké-
pezve az ő sirja: oda zárando-
koljunk el nehéz időkben, ott az
ő szellemétől kérjünk és nyer-
jünk tanácsot és erősséget.

Ünnepelni fog Magyarország
népe. De ez ország népei között
is vannak, akik mégis csak kö-
zelebb állanak Rákóczy Ferenc-
hez, akiknek tehát még nagyobb
az ünnepek, mint a nagy általá-
nosságnak. Ezek közé a Rákóczy-
hoz közelebb állók közé tartozik
Zemplénvármegye, sőt mindeneket
megelőzve, legközelebb áll ő
hozá.

Zemplén vármegyének tehát
hazafias kötelessége, hogy midőn
a nagy szabadsághős szent ham-
vai a szomszédos törvényható-
ság területére hozatnak, impo-
zánssal vegyen részt ezen a végső
tisztességen, kimutatva háláját
nagy fia, leróva kegyeletének
adóját nagy szülőtte iránt.

Mert ő a mienk volt elsősor-

ban. Zemplén szülte annyi más
nagy fiával együtt őt, a legna-
gyobbat is a hazának. Ott disz-
lik a márvány tábla is Borsiban
az ő szülőházán, ott leng évszá-
zadok multán is szelleme a sze-
rencsi, tokaji, sárospataki várak
felett. Zemplén vármegye egész
területe az ő főuri birtoka volt,
Zemplén népe leghivebb fegyve-
resei közzé tartozott mindvégig.
És ha már nem érhetett minket
az a szerencse, hogy vármegyénk
területén leljenek hamvai is örök
nyugovást: legalább temetési me-
neténél öltözzünk diszbe, vonul-
jon ki e vármegye minden fia a
nagy végtisztességre, becsüljük
meg őt haló porában is minden
tőlünk telhető fénnel és pom-
pával.

Éppen azért felszólalunk az
ellen a terv ellen, amely a szent
hamvak haza, illetve Kassára száll-
ításának ügyében eddig szóba
került, végleg megállapítva azon-
ban még nincs. Követeljük, hogy
a Budapestről elinduló, a hamva-
kat szállító vonat Miskolcra ne
a kassai, de az újhelyi vonalra
térjen át, hogy Rákóczy Ferenc
mégegyszer utazza keresztül az
ő kedves vármegyéjét, haladjon
el szülőföldje, várai mellett.

Az igazság, a kegyelet, min-
den mellettünk szól. Ezt Zem-
plén vármegye közönsége el nem
engedheti, — az utirányt feltét-
lenül Miskolcra — Szerencsre — Sá-
toraljaújhelyre — Kassa képezze.

Kérjük azért és pedig sürgős
intézkedésre kérjük az illetékes
vezető köröket, intézkedjenek
azonnal, hogy vármegyénk nagy
szülőttének hamvai vármegyén-
ken keresztül vitessenek Kassára.
Még van idő, ha a hamvakat
hazaszállító vezető bizottsághoz
fordulunk, a tervbe vett pro-
gramm még megváltoztatható. És
van idő arra is, hogy különösen
azon községek közönségét felszó-
lítsuk, amerre a vonat áthalad,
hogy minden tőlük telhetőt te-
gyenek meg a szent ereklye
méltó fogadtatására s a diszme-
net fényének emelése érdekében.
Mi éppen úgy tudjuk az utvo-
nalat világitani Zsolcától Koz-
máig mint az abaujiak; különben
is Kozmától már Abauj-Torna
vármegye területén halad a vasut,
ehát elég hosszú vonal jut még
szomszédunknak is, kegyelete ki-
mutatására.

Minthogy feltétlenül bizunk
abban, hogy eme felszólalásunk-
nak meg lesz a kívánt eredménye,
már most kérjük vármegyénk
azon községeinek előljárósá-
gait, amely községek a vasut-
mentén fekszenek, hogy tegyék

meg a szükséges előkészületeket,
hirdessék lelkesedéssel és tanítókat a
a nép között: ki volt az a ma-
gyarnak, aki most tér meg végső
pihenésre a hazai földre. Külö-
nösen kérjük pedig Szerencs,
Sárospatak és Borsi községek
előljáróságait a legszélesebb kö-
rű intézkedések megtételére. Sá-
toraljaújhely város közönsége
bizonyára fényes fogadtatást fog
rendezni a drága ereklyéknek.

Megbocsáthatlan mulasztás vol-
na Zemplén vármegye közönsé-
gétől, ha meg nem szivlelné az
elmondottakat és nem a szerint
cselekednék.

Bizunk, hogy e felszólalásnak
meg lesz a kellő eredménye.

*

Zemplén vármegye állandó vá-
lasztmánya ma, szept. 22-én délelőtt
Meczner Gyula főispán elnökletével
ülést tartott a vármegyeház kistermé-
ben, amely ülésen — mint örömmel
értesülünk — Dókus Gyula alispán a
Rákóczy Ferenc hamvainak hazaszál-
lítása tárgyában már is terjedelmes
programot terjesztett elő. E pro-
gram legfőbb pontja: hogy a haza-
szállítás Sátoraljaújhelyen kereszt-
ül történjék. — Az állandó választ-
mány egyhangulag, nagy örömmel
fogadta tervet és ilyen értelemben
fog a szept. 25-én tartandó közgyü-
lés elé javaslattal lépni. Kétségtelen,
hogy az alispáni tervezetet, — amely
nagy nemzeti hősi hamvainak ha-
zaszállítását a legünnepelesebb aktu-
sokkal kívánja mentől magasztosabbá
tenni s amely részletesen kiterjeszke-
dik az átszállítás alkalmával Zemplén
vármegye területén az egyes községek
és küldöttségek részvételének módoza-
taira, a törvényhatósági közgyűlés lel-
kes felirat kíséretében fogja a kor-
mány elnökhöz juttatni és Zemplén
vármegye méltó részt nyer nagy fia
végtisztességének ünnepében.

Madárvédelem.

Irta: dr. Kossuth János.

— szept. 21.

Bizonyára minden természet bu-
vár élénk érdeklődéssel olvasta Her-
mann Ottónak, a Budapesti Hírlap
egyik közelebbi számában megjelent
hason című tárcáját, amelyben érde-
mes veterán tudósunk szinte vizgat-
talannak tünteti föl a vándormadarak
sorsát. A boldogtalan szárnyasok mil-
lió számra esnek őszi vándorlásuk
idejében a délnyugati népek kapzsi-
ságának áldozatává. Mielőtt a tengeri
ut veszélyeivel és fáradalmaival le-
számolhatnának, a nyomorult falánk-
ság dézsmálja meg őket, amely nem
ismer kiméletet a fecskével, a pinty-
tyel, fülemülével szemben sem. Ide
haza pedig egyre kevesbedik a fész-
kelő hely, a csalit, a nádas, az odu.
Akiket érdekel a dolog, szinte
megdöbbenéssel tapasztalhatják, mint
fogy évről évre madár állományunk.

A fűrj és haris némely vidéken ritka-
ság számba mennek. A pinty, esa-
lántyuk, zöldike, poszáta, fekete stig-
line, pacsirta, légykapó, ligeteink és
kertjeink e kedves lakói eltűnő fél-
ben vannak. Erősen megapadt a fec-
kék serege is. Újhelyben például
alig látni fehér hasu (eresz alatt fész-
kelő) fecskét, amelynek pedig pár
évtizeddel ezelőtt egész raja keringett
a házak felett szakadatlan hasznos
munkában.

De észrevehetően gyérülnek azon
madaraink is, amelyeket se az ola-
szok aljas étvágya, se a tengeri ut
veszélyei nem pusztíthatnak. Rigó,
tengelice, esz, cinke, harkály, sár-
mány, sordély, kis gébics egyre fogy-
nak környékünkön, pedig nálunk
volna hol fészkelniök. A Tokaj-Hegy-
alja még egyike lenne a jobb madár
tanyáknak, miután a hegyoldalok
vizmosásai, a szőlők széles garádjai
elégé bokros, csalitos helyek. De az
erdőnek se vagyunk szűkében. Mind-
ezek dacára a madárforum mondhatni
szemlátomást csökken s ez idén pél-
dával szinte leverő volt a némaság
abban az évszakban, amikor madár-
daltól szokott hangos lenni erdő,
mező.

Évek óta alkalmazom a fészkelő
ládákat, az odu utánzatokat. Akad is
mindeniknek lakója. Azért a cinkék
fogyását még környékemen is észre-
lehet venni. Ezelőtt tizenkét évvel az
ujhelyi magashegy lejtőin öröme telt
a madárkedvelőnek a fészkelési idő-
szakban. Öszre kelve csapatokban
járták be a cinkék a szilvasokat. Ma
alig látni elvétve egyet egy óra alatt.
Pedig azóta a törvény is védelmére
kelt a hasznos madaraknak.

Csak hogy hatóságaink a mező-
rendőri törvénynek a madár oltalomra
vonatkozó részével szemben — tisz-
telet a kivételeknek — oly annyira
indolensek, hogy a törvény igazán
holt betű marad. A fészekszedés, lép,
kivájt tők, csapókalkita, hurok lép-
ten-nyomon kicsufolják az okos tör-
vényt.

A legnagyobb átka azonban apró
madarainknak a Flóbert puska. Ez a
silány luxus fegyver, amelylyel vaká-
ciozó diák és sok naplopó felnőtt em-
ber is tavaszunkint bebarangolja a
csalitokat, a fészkelő anyamadar ez-
reit pusztítja el.

Érthetetlen rövidlátás volt tör-
vényhozásunktól, hogy a madárritás
e nyomorult eszközt ki nem csavarta
hasznos madaraink legnagyobb ellen-
ségeinek a kezéből, sőt bizonyos mér-
télig még oltalmába is vette. Mert
se megadóztatva nincsen, se a sza-
badban való használatát nem tilal-
mazza.

Pedig minden ember tudja, hogy
uton, utfélen visszaélnék vele. S az-
tán itt nemcsak a madároltalomról
lehet szó, hanem arról is, hogy a
fegyverkezelésben kellő jártassággal
nem bíró gyerek-emberek ne veszé-
lyeztessék a kün járók testi épségét.

Mi értelme sincs annak, hogy
egy olyan fegyver használata enged-
tessék meg a szabadban, amely eset-
leg az orvvadászatra is alkalmas, a
madár pusztításnak pedig notorius
eszköze. Elég, hogy a kertekben gyil-
kolják vél a sihederek halomra az
ártatlan kis madarakat, gyakran a
mama és a papa öröme, akik a ka-
masz fiok sivar kedvtelésén mulatni
tudnak.

Ha már a törvényhozás elmulasztotta a Flóbert fegyver megrendszabályozását s ezzel tagadhatatlanul ajtót nyitott a legkártékonyabb madárpusztításnak, a községek reparálhatják némileg a hibát. Szabályrendeletileg tilalmazni kell azt, hogy kiskorú egyének lőfegyverrel — bele értve természetesen a Flóbert puskát is — a szabadban esatangothassanak. Félrendszabály leszen az bizonyos, de az is bizonyos, hogy ezer meg ezer apró madár életét fogja megmenteni, ami így a rüpek kedvelésnek évenként áldozatul esik.

Különben nálunk botrányos a tudatlanság, még a kaputrokkos osztályban is a madár oltalom kérdésében. Intelligens embert ösmerek aki esudálkozott a fészek odu alkalmazásán, ha annak nem az a célja, hogy a madarat megfogjuk vele.

Némelyik pedig egyenesen tagadja a madár hasznos voltát. Eszi a szőlőt. És itt ne tessék a seregélyre vagy a huros rigóra gondolni, hanem a szürke légykapóra, amelyik a rovar után néha berepül a szőlőbe, sőt a fűrt körül is settenkedik, mivel hogy ott eszheti el a molypillét. Különben is oly ritka madár, hogy ha szőlővel élne se tehetne kárt. Am a tudatlanság ellenséget sejt benne és leselkedik utána.

Adatok

az oktatásügy történetéhez Zemplén vármegyében.

Irta: Dudás Gyula.

(Folytatás.)

Pázmány és az ellenreformáció kora óta a XVII. és XVIII. században a róm. kath. iskolák is gyarapodtak megyénkben. Az egyes új parochiák s ezek kapcsán az iskolák a következőleg alakultak: Barancs 1755, Czeke 1779, Gálszécs 1727, Imreg 1753, Lasztócz 1712, Nagyzsar 1718, Nagykázmér 1718, Parnó 1718, Pelejte 1762, Szacsur 1739, Szilvásujfalu 1744, Töketeres 1763, Vehéz 1779, Czirókahosszmező 1727, Felsőkörtvélyes 1788, Göröginye 1728, Homonna 1669, Leszkócz 1730, Szerelmes 1785, Órmező 1690, Papháza 1741, Szinna 1782, Battyán 1719 Boly 1777, Királyhelmez 1757, Lelesz 1722, Nagykövesd 1763, Nagytárkány 1771, Rad 1636, Alsókörtvélyes 1712, Butka 1746, Hegyi 1795, Málca 1778, Nagycseb 1789, Nagymihály 1736, Sztára 1725, Vásárhely 1740, Rubó 1785, Jankócz 1732, Mátyásháza, 1740, Mogyoroska 1711, Nagydobra 1734, Nagydóma 1788, Sökut 1600, Sztropkó 1767, Varannó 1687, Zemplénurány 1787, Zsalobina 1788, Girincs 1737, Hernádnémeti 1771, Mád 1711, Monok 1731, Szerencs 1612, Tállya 1688, Tarczsal 1699, Tokaj 1712, Bodrogkeresztur 1711, Erdőbénye 1648, Erdőhorváti 1733, Olaszliska 1711. Sárospatak 1663, Sátoraljauhely 1742, Tolcsva 1711, Herczegkut 1788-ban.

A mai középiskoláknak megfelelő nagyobb tanintézetek a vármegyében gyéren voltak képviselve. A sárospataki kollegium 1531-ben létesült, mivel azonban a protestantizmus terjedésével a lakosságnak az elenyészett konventi és káptalani iskolák pótlására volt szüksége, a pataki mintára több protestans középiskola is létesült. Így némelyek szerint a patakival talán egy időben szerveztetett az ujhelyi gymnasium, bár erre positiv adat nincsen.

Tulajdonképeni középiskoláról vagy plane gymnasiumról ebben a korban beszélni nem lehet. A prot. iskolák kétfélék voltak, aszerint, amint csak elemi tárgyakat, vagy egyebet is tanítottak. Ez jobbara a tanítótól függött; ha a tanító tudott latinul, görögül és héberül, ugy ezeket is tanította s így az elemi iskola mellett a középiskola fejlődött ki s ezt hívták „nagyobb” iskolának. A kollegiumok közt is volt különbség. 1672-ben

a debreczeni már „Schola universalis” nevet visel, míg a sárospatakit ugyanakkor csak „Schola particularis”-nak hívták. (Szűcs: Debreczen tört. II. 588.)

A XVII. században azonban már több középiskola volt a megyében. Nevezetesen a 1648-ban Patakon tartott egyházyülés az iskolai tanrendszert is megállapította s ekkor kimondatott, hogy Tállya községben az iskola épp olyan rangú, mint a Miskolczon és Ungváron levő ref. iskola s benne a gimnáziumok tantárgyát képező poezis és rhetorika is tanítandó. Ugyanezen szabályzat szerint az ujhelyi iskolában eme tantárgyakon kívül a görög nyelvet, bölcsészetet és a theológiát is tanították.

E két iskola tehát szintén kis középiskola volt, bár az elemi iskolával állott kapcsolatban. Az elemi iskola a régi középiskolákkal mindég kapcsolatos volt. A debreczeni kollégium, mely 1672-ben főiskola volt, tulajdonképp három részből állott, u. m. elemi, humaniára és theologia. (Szűcs: Debreczen tört. II. 588.) A pozsonyi ev. gymnázium 1610-ben 2 osztályú elemi és 6 osztályú középfoku iskolából állott. Az elemi iskolát ez intézetnél csak 1847-ben választották külön. (L. Pozsony vm. monogr. 359. l.) A zilahi ref. kollegium, mely 1620 körül fejlődött elemi iskolából, 1818-ban fenállott 9 osztályú közül 3 elemi volt. (Petri: Szilagy vm. monogr. I. 573.)

Ugyanilyen iskola lehetett e tájban a Bodrogkereszturon levő iskola, melyről már az 1638. évi egyházlátogatási jegyzőkönyv alapján tudjuk, hogy felnőt és idősebb koru tanulói voltak, a kik fegyveres kézzel követték el kihágást s ezért ugy őket, mint a tanítójukat perbe fogták.⁷⁾ Valószínű, hogy ezek a tanulók vagy gimnáziumi, vagy theologiai tantárgyakat tanultak, tehát ez az iskola is középiskola-féle volt.

A jezsuiták 1613—1640 között Homonnán tartottak fenn gimnáziumot, ez azonban gr. Drugeth János által Ungvárra telepítettét át. Szirmay szerint (Not. Top.) a pálosoknak Patakon és Tokajban volt gimnáziumok, a mely intézetek csak a rend eltörlésével szüntek meg. A vármegye hatóságának a kir. helytartótanácsához 1766-ban tett jelentése szerint Tokajban a kegyesrendieknek, Ujhelyben a pálosoknak, Patakon pedig a jezsuitáknak volt négy osztályú gimnáziumok. Ugyan e jelentés szerint az ág. evangélikusok pazedicsi iskolája is gimnaziális jelleggel bírt, mert abban a szintaxisig rendszeren tanítottak, ha pedig több tanuló volt, a poezist és rhetorikát is előadták. Patakon a jezsuiták 1663—1773-ig tartottak fenn gimnáziumot, melyet 1773—1784-ig a pálosok vezettek s ekkor megszűnt. (Várm. levéltár. Or. 57. p. 802.)

Szirmay fentebbi adata és a vármegye eme hivatalos jelentése megcáfolják azt a téves állítást (l. Fejes: Az ujhelyi ref. egyháztört. 151. l.) mintha a pálosok tanítással nem foglalkoztak volna s hogy Ujhelyben 1712-től, vagyis a ref. iskola megszűnté után 1789-ig, a kegyesrendiek betelepüléséig nem lett volna középiskola. Más forrásból azt is tudjuk, hogy a pálosoknak Ujhelyben theologiai intézetük is volt. (Zemplén m. Monogr. 240. l.)

A tokaji piarista latin iskola 1727-ben létesült, honnan 1789-ben a József császár által eltörölt pálos szerzetesek helyére Sátoraljauhelybe költözött.

Mivel vármegyénkben a XVII. és XVIII. században gör. kel. vallásu lakosság is volt, (Tokajban ma is van egy elhagyatott görög templom), kétségtelen, hogy a görög, szerb, vagy czinczár lakosság itt iskolákkal is bírt.⁸⁾

A g. kel. vallásu görög és szerb lakosság 1664-ben Sárospatakon 40

⁷⁾ Adalékok, VIII. 345.

⁸⁾ Helfert: Gründung d. österr. Volksschule, I. 53.

tallér adót fizetett a vármegyének. Tokajban a görögök részére 1706-ban Rákóczy védelvelet adott. Ugyanitt 1771-ben a g. keletieknek iskolájuk és tanítójuk volt. (Várm. levéltár.)

A zsidó lakosság, melyről tudva van, hogy a magyar városokban már a hajdankorban rendelkezett iskolákkal,⁹⁾ nálunk egészen II. József császár koráig nem állíthatott iskolákat. A jelenlegi iskolák mind későbbi eredetűek. Mária Terézia királynő ugyanis zsidó iskolák állítását nem engedte.¹⁰⁾ II. József császár azonban 1783-ban teljes szabad kezét engedett e tekintetben s az első nyilvános iskola Pozsonyban (1783), Budán (1784), Miskolczon (1785), Sátoraljauhelyen (1785), Bodrogkereszturon (1785), Szinnán (1787) és Mádón (1788) létesült. (Mandl B.: A magyarországi zsidók tanügye 38. l.) Az ország némely részében a korábbi időkben is voltak zsidó iskolák. Így az 1735—1738. évi országos összeírás szerint 62 tanító volt zsidó iskolánál alkalmazva. (L. Büchler S. dr.: A magyarországi zsidók tanítóinak múltja. Magyar. zsidó szemle, 1894. 437.) Ujvidéken már 1743-ban volt zsidó iskola. (L. Bács B. vmegye Monografiája, II. köt. 253. l.)

A sátoraljauhelyi iskola felügyelője Weil Sámuel rabbi volt, a tanítót Monisch Ábrahámnak hívták. Az iskola I. osztályában 16, a II-ikban 12, a III-ikban 12 gyermek nyert 1785/6. tanévben oktatást. A bodrogkereszturi iskola I—II. osztályába összesen 25 tanuló járt, helyi felügyelő London Eliezer rabbi volt, a tanító: Lörre Fülöp. Ez az iskola 1788-ban Mádra települt át. A szinni iskoláról csak annyit tudunk, hogy 1787-ben Benjamin Mózes volt a tanítója. A sátoraljauhelyi izr. iskolára Kästenbaum Márton 1825. aug. 26-án kelt végrendeletével 100 ezer váltó forintot hagyott s ebből létesült a maig fennálló több tanító (statusquo) iskola.¹¹⁾

⁹⁾ Kohn. dr.: A zsidók tört. I. 109.

¹⁰⁾ Finácsy E.: A magyarországi zsidók tört. I. 253.

¹¹⁾ Adalékok, III. 248.

A Hegyvidéki kirendeltség hitelszövetkezetei.

— szept. 19.

(y.) Az utóbbi évtized alatt hatalmas közgazdasági tényezővé fejlődött szövetkezeti eszme ápolásában s gyakorlatilag való terjesztésében előkelő helyet foglal el mint szervező erő: a Hegyvidéki kirendeltség.

Előttünk fekszik a kirendeltség területén működő, Bereg, Ung, Mármáros és Zemplén vármegyékben szervezett hitelszövetkezetek 1905. dec. 31-én lezárt mérleg számlája.

Sajnos, mi zempléniiek még a legkisebb mérvben vagyunk e nagy akcióban érdekelve. Reméljük azonban, hogy a Zemplén vármegyéről szóló kimutatás is évről-évre terjedelmesebb lesz, és a megbecsülhetlenül hasznos eszme mindjobban tért fog hódítani különösen felvidékünkön és maga a kirendeltség is rajta lesz minden rendelkezésére álló eszköz felhasználásával, hogy szegény tót és ruthén népünket öntudatra ébressze, felkeltse lelkében az önbizalmat és elősegítse az erők egyesítése által a köznek megdönthetetlen erősségét.

Mert nagy erő, hihetetlenül nagy hatalom rejlik a szövetkezésben.

Már magában az, hogy a nép öntudatra ébredve, nem lesz olyan könnyen kizsákmányolható anyag a lelkiismeretlen kúfárok kezében mint ezelőtt; — az ősó hitel nyújtásával pedig lassanként kiszabadíthatja magát az uzsorások körmei közül: nagy fontosságu, nagy közgazdasági jelentőségű vívmány.

A szövetkezés ereje százezreket mentett meg eddig is a végpusztu-

lastól s be van bizonyítva, hogy ahol a szövetkezetek virágzó ügykörrel bírnak, ott a kivándorlás évről-évre csökken, a paraszti birtok fokról-fokra tehermentesül, a parcellázás, uradalmi birtokok megszerzése stb. által a nép földelése mindjobban kielégítést nyer, aminek természetes következménye a munkás nép jólétének emelkedése, s ez által a magyar nemzeti állam fokozatos erősödése is.

Nemes missiójában egyik leghálásabb foglalkozási ága a kirendeltségnek a hitelszövetkezetek szervezése. — Zemplén vármegye területén eddig: Hareos, Kelen, Ugar és Utcás községekben állított hitelszövetkezetek még egészen új keletűek, mert mind a négy csak az 1905. év végén kezdte meg működését, forgalmi kimutatás csak az 1906. év végével fog rendelkezésünkre állani. Most, a beküldött összesítő mérlegszámla alapján csak annyit jegyezhetünk fel, hogy a tagok száma: Hareoson 120, — 132 üzletrésszel; Kelenben: 87, — 102 üzletrésszel; Ugaron 67, — 106 üz. és Utcáson: 91, — 119 üzletrésszel. A négy községben tehát 365 tag, 459 üzletrésszel kezdte meg azt a nemes munkát, amelynek folytatása és fokozatos erősítése biztos vételezésünk szerint elsőrendű feladatát fogja ezután is képezni a szervező kirendeltségnek. Vajha legalább tizszeresére emelkednék e szám Zemplén vármegyében a folyó év végeig!

Annak illusztrálására, hogy mily nagy forgalmat mutatnak fel a régebben működő hitelszövetkezetek s mily töké- és nyereségy feletti rendelkeznek, röviden megemlítjük, hogy eddig szervezett a Kirendeltség Bereg vármegyében 27, Ungban 21 és Mármárosban 59 hitelszövetkezetet. A tagok összes száma volt az 1905. év végén 22.757, — 31.215 üzletrésszel. Ezen üzletrészek értéke: 1.499.070 korona. Kerek számban másfélmillió korona! A szövetkezetek vagyona készpénzben, értékpapírok — s áruaktári készletekben: 3.796.609 kor. 43 fill. Már tartalékalapjuk 64.735 K. 74 fillért, 1905. évi tiszta nyereségük pedig 39.955 K. 78 fillért tett ki, 1905. dec. 31-én.

Ha mindezeket felül tekintjük még a pénz és áru ősó beszerzését, a helyi forgalom nagyobódását, a nép kedvének az élénkebb ipari életre való felbuzdulását s mindezeknek a nyomában járó természetes fejlődést és anyagi gyarapodást: ugy esakis a legmelegebb elismerés szavával nyilatkozhatunk a Kirendeltség áldásos működéséről.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

)(Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Durschlag Benjaminget az izbugyaradványi anyakönyvi kirendeltségbe a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorító hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

)(A vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzékét az 1907. évre a vármegye igazoló választmánya a következőleg állapította meg.

Kimaradtak a névjegyzékből: Elhalálozás folytán: Láczy Szabó László. Az 1886. évi XXI. t. c. 23. § c. pontja alapján Besseney István Migléc. Adó tárgy megszűnése folytán Schwartz Ferenc. Mert az adóhivatali kimutatásban felvéve nincsenek: Schavart Bertalan, Szirmay Béla, Krieser Lajos, Szunyoghy Dezső, Pataky Imre, Szinnyey Gerzson, dr. Zsindely István, Alexander Vilmos. Adókevesbedés folytán: Róth Bernát, Loyda József, Székely Imre, br. Fischer Gusztáv, Nagy Barna, dr. Friedman Armin.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem benne foglalt gyógysáknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekől is, mint yphus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltiteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyob vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha ótvagyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Főraktár: SPINDLER KÁROLY urnál SÁTORALJAUJHELYEN.

A kimaradtak helyébe felvették: Molnár Viktor ny. főispán, Reich Lipót bérlő, Dobay Lajos birtokos, dr. Chudovszky Mór orvos, br. Veesey László birtokos, Dessevffy Tamás birtokos, Opitz Sándor rk. pléb. Klimó Sándor kpt. pénzt., Péchy András p. ü. igazg., Elek János bérlő, Szrogh Lajos birt., dr. Friedmann Adolf j. orvos, dr. Mazur Gyula ügyvéd, Czékássy Sándor állatorvos, Halász József tp. igazg., Horváth Sándor term. keresk., Blum Miksa keresk., Rotsinszky Ágoston kereskedő.

(A közművelődési pótadó ügye. Zemplén vármegye állandó választmányának ma délelőtt, Mecner Gyula főispán elnöke alatt tartott ülésében, mint a közgyűlésre előkészítendő tárgyak egyike, szönyegre került az 1906-os közművelődési pótadó ügye is. A választmány egyhangulag abban állapodott meg, hogy az 1 százalékos vármegyei pótadónak közművelődési célokra leendő megszavazását ezutánra is kéri fogja a közgyűléstől, vagyis hogy az eddig kultur célokra fordított összeget eddigi rendelkezésében érintetlenül hagyja s abból az új vármegyei építési költségeire mit sem von el, hanem e költségekről más módon gondoskodik. Így tehát, mivel előre láthatólag a választmány javaslata a közgyűlés is elfogja fogadni, a magyarosítás és népnevelés céljaira eddig fordított összeg ezután is megmaradhat eredeti rendeltetésénél. A választmány emez intézkedése bizonyára közmegnyugvással találkozhat meg.)

(Jegyző választás. Az üresedésben volt zempléncsanalosi körjegyzői állás pályázat útján folyó hó 14-én lett betöltve; a három pályázó közül szótöbbséggel Nyomárkay Gyula mádi másodjegyző lett megválasztva.

(Hivatalos hirdetés. Az 1886. évi XXII. t. c. 33 §-a alapján értesitem a város közönségét, hogy a választás alá nem eső képviselők névjegyzékének kiigazítására a folyó 1906. évi október 22. napjának délelőtti 9 óráig a városi adóügyi osztályba kitűzöm és felhívom az érdekelteket, hogy a kiigazítási eljárásához a küldöttség előtt személyesen jelenjenek meg. A mennyiben a kített napon a küldöttség a kiigazítást be nem fejezné, az szeptember hó következő napján fog folytatni és befejeztetni. Sátoraljaujhely, 1906. év szeptember hó 14-én. Matolay Etele, küldöttségi elnök.

A hatósági mézszárszék ügye.

— szept. 20.

Bizony rég ideje már, hogy Sátoraljaujhely város képviselőtestülete hatósági mézszárszék felállítását szavazta meg s annak szervezésére a tanácsot utasította. Jó néhány hónap telt el azóta. Nem egy ízben tettük szavát a halogatás nálunk nem szokatlan politikáját, — nem egyszer vetettük szemére az érdekelteknek, hogy nálunk a legüdvösebb eszmék megvalósítása is egy emberöltőbe kerül, mintha csak valami balvégzet állana itt utójában minden jónak és hasznosnak. Már szinte gunyos fogalom-má alakult át az „ujhelyi hatósági mézszárszék”, veszedelmesen kezdett hasonlítani a Hold-beli birtokhoz.

Vége-velahára a városi tanács tett egy lépést a rég vajdó ügyben. Körleveleket bocsátott ki a következő szöveggel:

„Felhívás a város közönségéhez! A város képviselőtestülete hatósági mézszárszék felállítását rendelvén el, felhívom a város közönségét, hogy a mézszárszékben leendő vásárlás iránti szándékát, a városi főjegyző hivatalos helyiségében folyó 1906. évi okt. hó 10-ig bejelenteni sziveskedjék. —

Sátoraljaujhely, 1906. év szeptember 15-én. Székely Elek, polgármester.“

Önkéntelenül elmosolyodunk e körlevél olvasására. Még igen jól emlékszünk a tavalyi siralmas vízhiányra s midőn az ellen hangzott fel a panasz minden oldalról és a városi képviselőtestület elhatározta, hogy olcsó áron házakhoz fognak a város szekerei vizet szállítani, akkor hosszabb fontolgatás s az ügy alapos ki-pihentetése után a tanács ugyan így eselekedett, mint most. Felhívásokat bocsátott ki: hogy a közönség menjen jelentkezni a városházához, ha kell neki viz. Természeteszerű következménye az lett a dolognak, hogy a napi munkával lekötött közönség nem ügyelgetett a városháza táján; gondolta: csak legyen víz, majd megállítjuk a szekereket a kapu előtt is. A jelentkezési politika nem sült el, de elmaradt a vízfordás, nem esékly öröme a tancsoknak és a polgármester diadalmasan jelentette ki, hogy „jelentkeztek hiányában“ a vízfordás nem léphetett életbe.

Ezt, a pompásan bevált módszert akarják kultiválni talán most is. — Egészen bizonyos, hogy a mézszárszékre sem fognak a jelentkezők tolongni, a polgármester tehát ismét azt fogja jelenteni: hogy jelentkezők hiányában a mézszárszék meg nem nyitható.

Ez pedig nem jól lesz így. Ne zaklassák a közönséget semmiféle jelentkezésekkel, hanem nyissák meg a mézszárszék s a megnyitást előtti napon adják tudtára a város lakosságának falragaszok útján, — a jutányos huszárok közlésével — a megnyitást. Meg fogja látni a polgármester ur, hogy annyi lesz a vevő, hogy nem lesz képes az a hatósági mézszárszék annyi húst produkálni és raktáron tartani, amennyit közönségünk el ne fogyasztana. Ezt tessék megpróbálni, nem pedig ilyen képtelen és felesleges huzavonával a jó ügyet ismét semmivé tenni.

A kassai iparismertető kiállítás.

— Kiküldött tudósítónktól. —

— szept. 18.

Dicséretes munkát végzett a kassai kereskedelmi és iparkamara, midőn azon tervének megvalósításához fogott, hogy Kassán egy hazai iparismertető kiállítást rendezzen. A tervet szűk keretekben mozgott, az iparosok buzgósa és érdeklődése azonban nagymértűvé tette a kiállítást.

A Ferencz József-téri laktanyában talált helyet a kiállítás. A résztvevők nagy száma és a kiállított iparcikkek elsőrendű minősége bizonyítja, hogy a magyar ipar kiállja a versenyt a külföld iparával, ha a közönség az iparpártoló mozgalmat támogatni fogja.

Térjenek el bármennyire a vélemények hazánk jövődjének nagyságának előmozdító eszközeiről, annyi bizonyos, hogy a hatalmas, fejlett ipar gazdaggá, erőssé teszi az országot.

A kiállításon 100 iparos, kereskedő és gyáros állította ki gyártmányait. A következő iparágak voltak a kiállításon képviselve: vas- és fémipar, műipar, üveggyártás, textilipar, kisép- és kézműves munka, faipar, vegyipar, élelmiszeri cikkek gyártása.

A Ferencz József-téri laktanya szépen fel volt díszítve ez alkalomból. A falakon izléses kivitelben találó mondások hirdették az iparpártolás szükségét.

A bejáratnál jobbra volt Nyulási Béla kiállítása. Kassa város látképes levelező-lapjai, térképei, csinos elrendezésben.

A következő helyiségben Farkas Adolf első kassai sütődjé állította ki sűteményeit.

A harmadik helyiségben a Felsőmagyarországi építkezési részvény-

társaság állította ki saját gyártású kassai keramitját.

A negyedik teremben több kiállító szerepelt. A Pocsátkó testvérek és Friedman, a Felsőmagyarországi szappan és gyertyagyár gyártmányainak kiválóságát mutatta be. Nagyon csinos volt Tischler János alsómecezzéfi amerikai íróasztal gyártmánya. Kladek János bádogos gazdasági trieurje is elismerésre talált a gazdaközönség között. E teremben volt még kiállítva a „Minimax“ kézi tűzoltó készülék és Fuchs Bertalan cirokseprő gyárának készítményei is. E gyár készítményei igen ügyes összeállításban úgy voltak elrendezve, hogy bemutatták ezen iparcikkek különböző válfajait a legelőbből a legelőbbéig. A cirokseprőgyár fontos nemzetgazdasági hivatást teljesít, a mennyiben magyar mezőgazdasági terméket magyar munkások által dolgoztat fel. A nagy helyi kereslet mellett a gyár nagyon sokat szállít az ország minden részébe, sőt a külföldre is.

A gyár két év óta áll fenn és 45 munkást foglalkoztat.

Egy másik teremben Jakobovits Ármán és testvére kassai butorgyáros és kárpitos izlésesen rendezett kiállítása tűnik fel. Egy gyönyörű férfiszobát állít ki legújabb stílusban.

A faipari csoportba tartoznak még Bendicsék Lajos kassai kaptafakészítő és Neumann és társa budapesti faárugyár gyűjteményei.

A vas és fémipar igen gazdagon volt képviselve a kiállításon. Az ungvári Kozár-féle sodronyfonatgyár készítményei, valamint a Lukász, Azbej és Michnik-féle esermelyvölgyi vasárugyár kiállítása feltűnően keltettek.

A kiállításon alkalmunk volt egy oly gyárral is megismerkedni, mely a fémárak speciálisait gyártja, melyeket sokáig külföldről hoztak be és ez a esermelyvölgyi vas- és bádoggyár Kassán. Kiállított tárgyai: Meteor-kályhák, takaréktűzhelyek, sütők, nickelezett és aranyozott öntött dísz-tárgyak, a legkülönbözőbb bádoggyárak.

A kiállítás 14. számú termében feltűnően szembeötlött egy csinos, nagy magyar cimerral díszített üveg-szekrény, melyben különféle dobozok és szindus címkekkel ellátott csomagok piramisokba voltak rakva. E dobozokban és csomagokban állította ki a kontinens minden háziasszonya előtt előnyösen ismert gyártmányait a Frank Henrik Fiai cég kassai pót-kávé gyára.

A Frank-cég Kassán 1888-ban létesített gyárat, a 90-es évek elején pedig a mostani új gyártelepet építette. A gyár több mint 300 munkásnak ad megfelelő és állandó, elégedett megélhetést biztosító keresetet.

A vasipari kiállításban feltűnő cég a Fleischer és Társa vasöntőde és gépgyára, melynek kiállított gépei a technika legújabb vívmányainak figyelembe vételével vannak konstruálva s a felhasznált anyagok mind honi termékek. A Fleischer és Társaféle gépgyár különben 20 éves fennállása óta a legjobb hírnévének örvendő. A gyár 1888-ban alapított. Gőzüzemre van berendezve és 125 munkást foglalkoztat állandóan.

A kiállítás 23. sz. termében vannak Scholz C. A. matheózi fém- és zománczó-gyár és a szomolnoki lemezgyár készítményei is kiállítva.

A 26. sz. teremben a gölnicz-bányai lánggyárak és a magyar kaszaggyár készítményei láthatók.

Itt kell még megemlékeznünk a kassai m. kir. felsőipariskolai kiállításról. A kassai intézet, mely nemcsak az országban, hanem sok itt kiképzést nyert és külföldi üzemekben alkalmazott gépész és mérnök által az egész világon a legjobb hírnevet szerezte meg magának, a kiállításon szép gyűjteménnyel vett részt. Be-

mutatta tanulóinak munkáit, legnagyobb részt igen érdekes taneszközöket, gépmoделleket, gőzgépeknél alkalmazásba jövő különféle vezérműveket, biztonsági szelepeket, egy malom transzmisszió konstrukciót stb.

Inkább a műipari szakmába kel-lene sorolni Buchner Béla mulakatosnak a 17. sz. szobában közszemlére kített remekműveit. Bátran mondhatjuk, hogy ezen kovácsolt vasból és vörösrézéből készült tárgyak a kiállítás legértékesebb tárgyai közé tartoznak.

Szép mulakatos munkát állított ki Reisz Nándor kassai lakatosmester is.

Kiváló kovács és kocsigyártó munkát mutatott be Bayer János, kassai kocsigyártó, a kassai legrégebbi cégek egyike.

A bejáratnál szemközt nagy felirat hirdette Bauernebel és fia sörgyárosok és Haltenberger husfűstölő helyiségeit.

A különféle konzervekben s egyéb eltartásra feldolgozott élelmi cikkekben hazánk olyant produkál, hogy bátran kiállhatjuk a versenyt bármely külföldi állammal.

A kassai kiállításon az élelmiszer előállító nagyobb magyar cégek valamennyie részt vett. Személyesen csak egy cég, a többi gyáros 2 kassai kereskedő által. E két kassai kereskedő kiállítása a legszebb az egész kiállításon. Nevük: Víz Domokos és ifj. Novelly Sándor utóda Szakmáry Kálmán, kik a magyar természetmúzeum legjavát vitték ki a kiállítás emelésére s elrendezték oly szépen, amely méltó a két cég régi jó hírnevéhez.

Szakmáry Kálmán (ifj. Novelly Sándor utóda) csemegeüzlete az élelmiszer előállító nagyobb magyar cégek egyik legkiválóbb képviselője volt a kassai kiállításon. Megtalálható volt ott minden hazai termék, bizonyítékul annak, hogy iparunk igen sok ágában feltűnően versenyképesek vagyunk már ma is. A Szakmáry Kálmánhoz hasonló igaz magyar érzelmű kereskedők hazafias ténykedése ugyancsak bizonyították arra is, hogy ha a magyar kereskedők tényleg akarnak tenni a magyar iparért és kereskedelem felvirágzásáért, akkor ki sem maradhat az eredmény.

Az izlésesen dekorált 11. sz. szobában kiállított tárgyak a kecskeméti konzervgyár készítményei, különféle befőttek, cukrozott gyümölcsök, szárított főzelékek, (zöldborsó, zöldbab stb.) spárga, konzerves gyümölcsök rumban, maraskinóban és mustárgyümölcs gazdag választékban vannak kirakva. Törley József világhírű pezsgőgyárának négyféle jegyzésű pezsgői hatalmas piramisokban foglalták el a terem egy szögletét, a másik szögletben „Mohai Agnes“ ásványvíz volt kiállítva.

Az egyik falon hatalmas nemzeti színű szalagokkal díszített szalámi rudak, melyek a Herz-féle budapesti szalámigyár világhírű készítményei, mellette egy csoport kristálytisza átlátszó akácvirág méz. Kassa város híres borai, melyekből a kiállítást látogató kóstolhatott is, szintén e cég által állították ki.

A 14. számú teremben volt Adler és Gold udvari szállítók, likörgyárosok kiállítása. Itt maga a gyári cég főnöke kedveskedett a látogatóknak kóstolóval.

A kiállított összes áruk a cég kassai gyárában lettek előállítva, az előállítást csaknem kizárólag magyar munkások végzik.

Az élelmiszergyártók között említést érdemel még Netusil Vince hentesáru kiállítása.

A kiállítást az utolsó napok kedvezőtlen időjárás dacára is sokan keresik fel. Ajánljuk vármegyénk közönségének is, hogy ezt az igen

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

kedvező alkalmat hazai iparunk megtekintésére használja fel. A kiállítás esti 6 óráig áll a közönség rendelkezésére, ajánlatos azonban már a korai délutáni órákban megtekinteni, mert esti világitás nincs a kiállító helyiségekben. Belépti díj 40 fillér.

A kiállítás iránt miniszterek és képviselők, az ország nagyjai és polgári érdeklődtek és elismeréssel adóztak a kassai iparkamarának, mely ezen kiállítást a hazai ipar érdekében rendezte.

Az iparkamara teljesítette kötelességét; most azokon van a sor, kik a hazai ipar pártolásának eszméjét a szószéken és a gyülekezetekben, a termekben és a nyílt utcán hazafias hévvel hangoztatják.

Elérkezett annak ideje, hogy a szavakat a tettek váltsák fel.

Kézműiparosaink, gyárosaink és műiparosaink bemutatták jeles, versenyképes gyártmányaikat abban a biztos reményben, hogy a közönség a látottakon felbuzdulva, megrendeléseivel felkeresi őket.

Az iparkamara ismerve a közönségnek hazafias lelkesedését és tudva azt, hogy ezen lelkesedés nem szalmaláng, a hazai ipar pártolására kérte fel mindazokat, akik nemcsak szóval, de ténnyel is megakadják mutatni, hogy pártolják a magyar ipart. A kamarát pedig méltó elismerés illeti a kiállítás létrehozás és ügyes elrendezéseért.

HIREK.

— **Pénzügyi kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter *Pillepich* János saujhelyi pénzügyi számtisztet Szigetvárra, számellenőrré, — *Udvarhelyi* József saujhelyi számtisztet Tolnatamásiba járási számvevővé, — *Kelemen* Kálmán itteni kir. adótisztet Szobráncra pénzügyi számellenőrré nevezte ki.

— **Áthelyezések.** *Ruhman* Béla saujhelyi pénzügyi számtiszt saját kérelmére hasonmínségben Nyiregyházára, — *Fodor* István királyhalmeci pénzügyi számellenőr, járási számvevő hasonmínségben Kisvárdára, *Rác* József holicai kir. adótiszt pedig e minőségben Királyhalmecre lettek áthelyezve.

— **Andor Károly** volt sátoraljai helyi főgimnáziumi tanárt, lapunk munkatársát, a Budapest fővárosi közoktatásügyi tanács előterjesztésére a törvényhatósági bizottság, a fővárosi polgári iskolák egyikéhez rendes tanárrá választotta meg.

— **Gyászhirek.** Ismét elköltözött egyike azoknak az igazi magyar uriaszonyoknak, akik mint anyák s mint honleányok kimagaslának koruk aszszonyai közül. Özv. Kóji Comáromy Józsefné halálhírének közli a család által kiadott következő gyászjelentés: Kazinczy Andor, mint az elhunytak néh. Kazinczy Lászlóval első házasságából származott egyetlen fia; özv. Matuska Péterné, szül. Comáromi Blanka és fia: özvegy. Berzeviczy Egyedné, szül. Bárczay Ilona és gyermekei mint unokahugai megtört szívvvel jelentik a legjobb anyja és nagynénjök özv. Kóji Comáromy Józsefné szül. bárczai Bárcy Clementinának, f. évi szeptember hó 20-án, életének 89-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott f. évi szept. hó 22-én d. u. 3 órakor fog az ev. ref. vallás szertartása szerint az alsóregmeczi családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Aldott legyen mindenkor emléke. — *Toma* Mihály, helybeli szücsmester, köztisztletben és becsülésben állott polgártársunk — mint részvétellel értesülünk — hosszas szenvedés után tegnap elhunyt. Az ipartestület választmánya egyik régi, érdemes tagját veszítette el benne.

— **A „Zemplénvármegyei antialkoholista egyesület”** f. évi szeptember hó 25-én d. e. 8 órakor a „Sátoraljai helyi függetlenségi pártkör” helyiségében ülést tart a következő tárgy-

sorozattal: 1. A jóváhagyott alapszabályok bemutatása. 2. A lemondó elnök Sennyey Miklós helyének betöltése. 3. Titkári jelentés az antialkoholista egyesület működésének megkezdésére vonatkozólag. 4. Esetleges indítványok.

— **A vasuti állomást megvilágítják.** Egyik előző számunkban már írtunk a Máv. miskoczi üzletvezetőségének arról az örvendetes rendelkezéséről, mely az újhelyi vasuti állomás megvilágításával, a közönség egy jogos, annyiszor felhánytorgatott panasztát némitja úgy-ahogy el és melyre a Máv. eddiginél hathatósabban — mi elvégre kötelessége is — veszi védelmébe alkalmazottjai testi épségét. A helybeli vasuti állomás 24 darab Washington-féle kőolaj izzó lámpával lesz megvilágítva három héten belül. Ez az intézkedés azonban csak ideiglenes lehet, amennyiben nálunk Újhelyben nemcsak fölöttébb kívánatos, de egyszersmind könnyű is a pálya udvarnak villanyval való megvilágítása. Ennek az intéző körök tudatában is vannak s csak azért nem világítják villanyval meg a pályaudvart már most, mert a kereskedelmiügyi tárca ez évi költségvetésében fedezett erre nincs. Értésülünk szerint az egész állomás villanyval lesz megvilágítva. Minden esetre már is megnyugvással veheti városunk közönsége tudtul e hirt, mi, hogy egy kétségkívül jogos óhaj megvalósulásáról újságolhat, része van benne a Zemplénnek is, hiszen éppen mi tartottuk felszinen e hova-tovább már türethetetlen anomalia feszegetését.

— **Eljegyzés.** Thurapataki és komjáthnai *Thuránszky* Tihamér szalóki földbirtokos eljegyezte tolesvai *Mezőssy* Gusztáv és neje szül. Lévy Zsuzsanna leányát *Annát*.

— **Értesítés.** Posta és távirat segédtsiztek kiképzés céljából a m. kir. posta és távirat-távbeszélő hivatalokhoz 1006. évben a kassai igazgatóság kerületébe husz (20) növendék vétetik fel. Növendékek felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenrangú más iskola megfelelő osztályát sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek, stb. A pályázati hirdetmény és azon hivatalok névjegyzéke, melyekhez növendékek felvehetőek, a helybeli postahivatalban vannak közszemlére kifüggesztve. Felvételért 1906. évi október hó 10-ig lehet folyamodni.

— **Szoborleleplezés.** Hajdúvármegye közönsége a nagy fejedelem Bocskay István emlékének szobrot állított, melynek ünnepes leleplezése folyó hó 30 kán fog megtörténni. Dókus Gyula alispán körlevélben hívja föl a megyei törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a leleplezés alkalmából jelenjenek meg az ünnepségen.

— **A cseléd tartók figyelmébe.** A cselédek be- és kijelentéséről szóló városi szabályrendeletnek — faIragasok utján is nyilvánosságra hozott — két alábbi szakaszára itt is föl-hívjuk a cseléd tartó közönség figyelmét: 2. §. Minden cseléd köteles szolgálatba állása alkalmával 3 nap alatt és a szolgálatból kilépés után a cselédkönyv bemutatása mellett 24 óra alatt a rendőrkapitány előtt személyesen megjelenni. — 3. §. Azon cseléd, aki a bejelentést elmulasztja, kihágást követ el és az 1901. évi XX. t. c. 23. §-ban meghatározott célokra 20 koronáig terjedhető pénzbüntetés-sel büntetendő.

— **Mikor az adóhátraléknak lába kél.** Hogy ilyesmi is megtörténhetik már a mai világban, ékes tanúságot arról Schwartz Markusz, városi végrehajtó tesz. A rendőrségen ugyanis följelentette Kassa József, Schwarz-tanyai lakost, azzal vádolván őt, hogy a kincstár javára és a községi adóhátralék fejében lefoglalt 13 darab juhot

ellopott. Kassa most már a rendőrségi zárkában elmélkedik az illeték-telenül eltulajdonított adóobjectum felett.

— **Nyilvános nyugtázás.** A város tanácsa és előljárósága által 1906. szept. 9-én a Torzsáson rendezett megnyitó mulatságon a felépítendő városi szegényház alapjára felülfizettek: 20 koronát: dr. Chudóvszky Mór, 10 koronát: dr. Buza Barna, Cseryiczky István, Skergula István; 6 koronát: dr. Erényi Manó, dr. Kovaliczky Elek, Schvarebarth Lipót; 5 kor. Bauer Antal, Grünbaum Simon, dr. Ligety József, Reichard Lajos, özv. Rosenberg Sámuelné, Zettin Ignác; 4 koronát: Bényey István. Czirbesz Endre, Eisert István, dr. Fied Lajos, Izsépi Zoltán, Réz Gyula, 3 koronát: Dreiling Mór, Deutsch Mihály, Fuchs Jenő, dr. Izsépi Tihamér, Kádár Gyula, Keleti Géza, Kerekes Pál, Marossy Kálmán, dr. Róth József, dr. Stern Ármán, Székely Elek, Wilhelm Henrik; 2 koronát: dr. Adriányi Béla, dr. Abelsberg István, Argyellán Zoltán, Berzeviczy Béla, Chanáth Miklós, Csapó Lajos, Dókus Gyuláné, Domokos Imre, Főző József, Görömbey Balázs, Gyarmathy Béla, Hell Jenő, Jursnák István, Krausz Lipót, Kozsinnóvszky Kálmán, Lakatos Béla, Ligeti Ignác, Markovics Manó, dr. Meczner Béla, Mesa István, Mészáros Viktor, Pilissy László, Politzer Lajos, Sertz Sándor, Spillenberg Gábor, Székely Imre, dr. Szepesi Arnold, Szabady Kálmán, Székely László, Török Kálmán, Valkóvszky Elek, 1 k. 40 fillért: Hrubai János, 1 k. 20 fillért: Czéky János és Kuhl Gyula. A felülfizetőknek ezton nyilváníja köszönetét a város közönsége nevében Székely Elek, polgármester.

— **Kézrekerült tolvajok.** Béres József, napszamos ember Kertész Józsefné itteni lakostól több értékes tárgyat — mint a hivatalos stílus mondja — tulajdonított el jogtalanul. Sós András, helybeli honvéd meg Simon Jánosnét jelentette föl, mert 12 koronát érő óráját ellopta. Az újhelyi rendőrség távirati megkeresésére Béres Józsefet a csapi, Simon Jánosnét pedig a tolesvai csendőrség tartóztatta le a tegnapi nap folyamán.

— **Meghiusított betörés.** Rakovszky Sándor helybeli iparos lakásába mára virradó éjjel egy ismeretlen tettes betört. Benyomva az udvarra nyíló üveg ajtó egyik tábláját, azon keresztül mászott be a szobába, hol már hozzáfogott az értékesebb tárgyak összeszedéséhez. A zajra figyelmessé lett, Rakovszky egyik segéde nyomban leakarta fülelni az ismeretlen látogatót, kinek dulakodás közben azonban sikerült kerekelt oldania.

— **Bicikli adó.** A kerékpárosoknak (bicikli, tricikli, tandem, vagy bármely név alatt elő forduló ily nemű közlekedési vagy sport eszközök) városi adóval való megterhelése tárgyában a rendőrkapitány szabályrendeletet készített, mi jóvá hagyás végett tárgyalásra a legközelebbi képviselőtestületi ülésen kerül.

— **Apróbb tolvajlások.** Langerman Károly helybeli hentes feljelentést tett a rendőrségen, hogy a vágóhid melletti jégverméből, eddig még ismeretlen tettes, 48 korona áru húst ellopott. — Griscsik János kőműves segéd, ki a most épülő Schön-féle háznál dolgozik, bejelentette a rendőrségen, hogy felsőkabátja zsebéből 17 korona pénz s egy 10 korona értékű ezüst gyűrű tűnt el. Az ügyes „tűntető” a rendőrség keresi — Sevesicz Anna napszamos nő feljelentésére a rendőrség megindította a vizsgálatot Hadházi Erzsébet és Hadházi Jánosnét ellen, kiket Sevesicz Anna azzal vádol, hogy 14 korona értékű ruhaneműt loptak el tőle.

— **Nyilvános elszállítás.** A Sárospataki Otthon Kör f. évi augusztus hó 27-én, a Református Tanárok Országos Egyesületének közgyűlése al-

kalmából, a főiskola-kertben rendezett mulatságon felülfizettek: 18 koronával: Phillip Károly, 10 koronával Meczner Gyula, Horvát Mátyás, 8 koronával: Goldblatt Ferenc, Phillip Ferenc, 6 koronával: dr. Kondor Miksa, 5 koronával: dr. Molnár Hugó, Brzorád Dezső, Niesner Ferenc, Pavletits Gyula, Gecey Péter, 4 koronával: Szinnyei Gerzson, 3 koronával: Petrosovics János, dr. Nagy Zsigmond, dr. Tüdős István, Csajka Endre, Hodossy Béla, 2 koronával: Eisert István, Kiss Gyula, Kun Ignác, Prine Dávid, Zilahi Kiss Jenő, Szücs Gyula, dr. Finkey Ferenc, Imre Lajos, 1 kor. 20 fillérel: Lebovits Henrik, 1 koronával: Srosztek Lajos, Kóbori János, Zvolenszky József, Sztruhola Sándor, Pihoda Lajos, Buza János, Sinka József, Berta Zsigmond, 50 fillérel: Borger Jenő és Borger Manó, 20 fill. N. N. Összesen: 130 kor. 40 fillért. Ez összeg fele, vagyis 65 K. 20 fill. az Otthon kör pénztárát illeti; egy negyed része vagyis 32 K. 60 fill. az új Vay-Mocsári alapot, végül a fennmaradó egy negyed rész, vagyis 32 K. 60 fill. a sárospatak állami tanítóképző intézet kirándulási alapját illeti. A jelzett összegrendelhetési helyükre juttatták. Fogadják a nemes adakozók a S. O. K. vigalmi bizottsága halás köszönetét.

— **Pályázat kenyérszállításra.** A m. kir. kassai III. honvéd kerületi parancsnokság pályázati hitdetést tesz közzé a területéhez tartozó honvéd állomások részére az 1907. évben szállítandó kenyér és bab szükséglet biztosítása tárgyában. A sátoraljai helyi állomás részére mintegy 77,000 adag 840 grammos kenyér és 138 mm. zab szükséges. Az ajánlatok tárgyalása Sátoraljai helyre nézve Miskolcon október hó 19-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. Érdeklődők kimerítő felvilágosítást a honvéd lak-tanyában nyerhetnek.

— **Dunky fivérek** cs. és kir. udv. fényképészek műterme Sátoraljai helyi főtér 9.

— **Ami jól izlik,** az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző izü dogok, különösen gyógyszeresek. A „Scott-féle Emulsió” feltétlenül jóízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Pármal ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arabort finomítja, üditi ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arcbőrök is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmatlan pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljai helyen, *Hrabéczy* Kálmán drogériájában.

SZINHÁZ.

Téli szezon előtt.

A színház kapui még meg nem nyíltak, közel két és fél hónap van hátra, hogy Micsey F. György társulatával beköltözzék többé kevésbé hiányos színházunkba. De a multnak tanúságai vannak, mik, hogy ne ki-sértsenek a téli szezon bekövetkezése előtt újból, fölöttébb kívánatos, hogy már most kezdjük felszinen tartani a színiévad kérdését. Micsey jelenleg a szomszédos Sárospatakon tart elő-adásokat, hogy tehát hiteles adatokat egyenesen tőle kapjunk és ottan szerzett impresszióimmal meg bővítve mindazt, nagy vonásokban vázát ad-hassam a téli szezonnak, átmentem hozzá.

Az eperjes-sátoraljai hely-munkácsi kerület nemcsak az anyagiakat illetőleg nem a leghálásabb kerület, de a közönség igényei is olyanok,

hogy azt apróbb, jelentéktelenebb társulatok ki nem elégíthetik.

Ez a két körülmény nyomorította meg tavaszi szezonunkat és csak az illetékes tényezők előrelátó gondosságán fog mulni, hogy ne játszóknak továbbra is közre káros hatással e két motívum.

A kerület anyavárosa Ujhely. Ha a bevételek nálunk nem is mutatnak nagy fölösleget, az igazgató kiadásai felfűződnek. De nem Eperjesen és Munkácsán és még kevésbé Nagymihályon, Sárospatakon és Homonnán, hol rozoga állásokban kell meg-hazudolni, hogy belül esünk a kultúra horizontján. Ujhelyben csak három hónapos a szezon, a mi igényeinknek megfelelően összeállított társulat munkássága tehát az említett helyeken, hol a legrózsaszínűbb számítás mellett is csak sokkal olcsóbb színészgárda boldogulhat, föl-tétlenül kell, hogy deficittel záruljon. Amint hogy közel négyezer korona deficittel zárult Homonnán és Nagymihályon. Ha meg olyan társulatot szervezne össze Micsey, melynek kiadásai fedeződnének az Ujhelyen kívüli állomáshelyek szezonjai alatt, bizton merem mondani, hogy kisép-rzőnők őket a mi szinpadunkról. Jog-gal jelzi hát Micsey ezeket az alter-natívákat kétségbeesetteknek.

Az aranykód, mibe a színház kulturmissziójáról szóló szövegeket burkolták, már-már végét járja, vilá-gosságot — a dolgok mélyére hatót — manapság csak reális számítás vi-het a szuffiták közé. Micsey is ugy-akoskodik, hogy az eperjesi s az ujhelyi téli szezonra szerződött négy-öt értékes, megfelelő színész erőt, a vezető szerepet mellettök csak más-sodsorban fogják betölteni a társulat mostani jobb s részben ujonnan szer-ződött tagjai. Így soubrettil Cserei Irmát, a harmadéve Miskolcban mű-ködött, előnyösen ösmert énekesnőt, operett buffónak meg Váradi Izsót szerződte, ez utóbbi is kiváló kva-litású, jónévű színész ember. A tár-sulathoz köti újból Jávör Arankát, ki hogy elsőrangú, drámai szende, az a mult szezonbeli ittmüködése után kétségtelen. A kart nyolc taggal megerősíti; a többi, néhány vezető tag szerződésére vonatkozólag pe-dig most folytat tárgyalásokat Mi-csey.

Eddig a rideg, de minden frázis-nál beszédesebb valóság s az igaz-gató hivatalos adatai alapján írtam meg mindezt.

Most hozzája fűzöm impresszióim-at, mik, hogy feltevéseimben fed-jék a tényeket, — Sárospatakon a részben már eddig is újjászervezett társulat egyik előadását végig néz-tem. Mondanivalóimnak még eléje vágok, hangsúlyozva újból azt, hogy Cserei Irma és Váradi szerződése hálás dolog, bennök értékes, nem kö-zönséges vénájú vezető erőket nyer a társulat. Mellettök, előtérben az ő és a csak most szerződött első-rangu két-három színész ember ala-kításával, hogy eredményesen gyür-közik e majd meg Micsey jelenlegi gárdája a téli szezon nehézségeivel, azt az alábbiakban írom körül.

Strausz örökön szép muzsikájú operettjét, a Böregeret láttam tőlük Patakon. Irva e szót: Patak és vala-melyes összefüggésbe hozva vele a másik szót: színészet, lehetetlen, hogy ne mosolyogjon valami gyilkos guny-nyal az ember. Egy rozoga, idétlen állásban, hirtelen össze toldott egy-néhány deszkán hirdetni a kultura igéit, isten-bizony — mostoha nap-számos szerep. A társulat együttesén pedig nagyon kevés a kivetni való. Az ujonnan szerződött kolotatur énekesnő, Mihályfi Ilona értékes te-hetség, ügyesen, routinnal játszik, hangja is tiszta, teljes kolorittal cseng. Rosalinda szerepében Reviczky Rózsi hevitette tapsra a szép iránt oly nagyon fogékony diákságot, a pa-taki publikum zömét. Fess, elegáns volt, már graciosus megjelenésével ébresztett szinpiáciát, mit hogy nem

hagy kiaknázatlanul, kezeskedik ar-ról eleven, ügyes színjátszása.

Jó erőnek bizonyul a régiek kö-zül: Kálnay Anna, Vitéz Róbert, Szabó Pál, Deák Gyula, az újak kö-zül meg feltétlenül Péchy László, többé-kevésbé Gerőfi Rózsi. A sce-nirozás, a hatások beállítása teljesen stilszerű volt, a zenekar is Ligeti karnagy szakavatott tudására vallón működött.

Végül még egy kevés szubjektív beösméréssel kell számolnom. Patakra menet, már készülődött bennem vit-riolba mártani tollat az epés, roszmáju kritikusk; hogy nem így történt mindez, nem rajtam, de a társulaton mult. Készséggel koncedálok, hogy elfogadhatót nyújtottak a Böreger előadásával s így nem kell kérdője-lekké görnyedten, félőn, szorongva találgatnom, hogy milyen lesz a téli szezon.

Micsey az újjászervezés dolgában a színügyi bizottság utasításainak megfelelően jár el; a társulat újjá-szervezésre már nem szoruló része pedig, hogy meg üti a mértéket, az a szóban forgó előadás után ítélve, több mint valószínű. Ez tény és megnyugtató garancia arra nézve, hogy annak idején majd nem kellesz fukarkod-nunk a dícsérettel.

Akadna még mondanivalóm, a szezon kérdésével összefüggő egyéb részletekről; arra majd legközelebb keritek sort egy-egy cikkben.

Roboz Hugó.

IRODALOM.

Muzsikálnak a faluban . . .

Muzsikálnak a faluban, — esketnek, Most száll az én boldogságom tevéled; Tépett lelkem fel-felsőhaj utánad, Árva szívem majd megöli a bánat.

Fejeden a menyasszonyi koszoru, Halvány képed mégis olyan szomorú; Lelked buján sirva zokog az nóta, Bánatfelhős szép arcod rá a kóta.

Pereg a köny szemeidből esendesen, Bús menyasszony én is veled könye- [zem]; Elszállt szívünk boldogsága, öröme, Sirathatjuk mindketten — örökre!

Szendről Holozsnay Czirill.

A Nap. A fővárosi zsurnalisztika valóságos szenzációja A Nap, mely ma az ország legfüggetlenebb, legszó-kimondóbb, legnépszerűbb és legelter-jedtebb ellenzéki napilapja. A Nap a közönség rajongó szeretetétől kisérve, egy csapásra hódította meg a szí-veket. Minden száma kész meglepetés és szenzáció. A Nap független, érde-kes, tartalmas és teljes krónikása a napnak s minden más lap megelőzé-sével már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikkeinek legnagyobb részét Lengyel Zoltán és Ugron Gábor írják. Hang-ban, tartalomban, formákban, színek-ben s elevenségben új ez az újság. Egy száma ára 2 krajcár, előfizetési ára egész évre 16. kor., félévre 8 kor., negyed évr 4 kor., eg hónapra 1 kor. 40 fillér (70 krajcár.) Az érdeklődök-nek A Nap kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rökk Szilárd utca 9.) készséggel küld mutatvánvszámot.

TANÜGY.

— Kinevezések. A vallás. és köz-oktatásügyi m. kir. miniszter a hocsai állami népiskolához Takács Győzöt, a kistölgyesi állami népiskolához pe-dig Novák Györgyöt rendes tanítókká nevezte ki.

— Jubileum. Sváby István, a sztropkói állami népiskola igazgatója e napokban tölti be tanítói működé-sének 40-ik évét. Az érdemes és ki-séneke 40-ik évét. Az érdemes és ki-séneke 40-ik évét, hazafias érzésű tan-váló buzgalmu, hazafias érzésű tan-

férfiú tiszteletére Sztropkó város és vidékének intelligenciája ez évi okt. 27-én nagyob szabású ünepelet fog rendezni, melyen előreláthatólag a vármegyei tanügy vezető emberei mind megjelennek. Sváby István 1865 ben, a nagydobrai rk. iskolánál kezdte működését, hol 19 évig tanított. 21 év óta pedig a sztropkói állami isko-la igazgatója.

— Lelkész- és iskolaszéki elnök urak figyelmébe. A vall. és közokt. m. kir. miniszter 74.302/906. szám alatt legújabbán oly értelmű rendeletet intézett a kir. tanfelügyelőségek-hez, hogy a hitfelekezeti iskoláknál alkalmazott s fizetéskiegészítés vagy korpótlék címén állansegélyt élvező tanítók nyugtáit felelősség terhe alatt mindaddig ne láttatkozzák, míg az előzőleg bármely időről esedékes volt s állansegélyekről a megfelelő szám-adási nyugta a tanfelügyelőséghez betérjesztve nem lett. — Figyelme-zetjük e rendelet alapján a lelkész-és iskolaszéki elnök urakat, hogy a felügyeletük alatt álló iskolák tanítóinak 1907. I. felére láttatkozás végett beküldendő nyugtáikkal egy-idejűleg az előző évekre vagy évre felvett állansegélyek kifizetését iga-zoló bélyeges nyugtákat is küldjék be.

— Iskolai számadások felülviz-gálata. Figyelmeztetjük az állami és állansegélyes közési elemi iskolák s hasonló jelegű óvodák gondnokait, illetve felügyelőbizottságait, hogy az iskola vagy óvoda évi számadását a vall- és közoktatásügyi m. kir. minisz-terium legújabb rendelete szerint ne a kir. tanfelügyelőhöz sem a köz-igazgatási bizottsághoz, vagy a pénz-ügyigazgatóság mellérendelt számve-vőséghez: hanem az illetékes járási főszolgabíróhoz terjesszék be. A szá-madásokat ezután a főszolgabíró fogja a járási számvéviségekkel felülviz-gáltatni, s illetékes felsőbb helyre fölterjeszteni. Rendezett tanácsu vá-rosokban levő iskolák és óvodák számadásai azonban ezentúl is a köz-igazgatási bizottsághoz küldendők be.

— A csörgői áll. iskola ügye. Említettük lapunkban annak idején, hogy a csörgői áll. iskola ez évi aug. 1-én teljesen le-és beégett s a tűz alkalmával a tanterem összes felsze-relése is elpusztult. A közoktatásügyi kormány most megbizta a tanfel-ügyelőséget, hogy az iskola felépítése iránt intézkedjék; — minthogy az idő előrehaladottsága miatt azonban ki-van zárva, hogy az építkezés ez éven befejezést nyerhessen, — a gondnok-ság egyelőre bérelt helyiséget szerez, hogy a tanítás akadálytalanul foly-tatható legyen a már beállott új tanévben

KÖZGAZDASÁG.

* Szolgálati jubileum. Knoblauch Sándor, a Clayton és Schuttleworth mezőgazdasági gépgyári cég igazga-tója legutóbb e cégnél való működé-sének 40 éves jubileumát ünnepelte. A cég személyzete a jubilálót, ki ugy mint eddig, tovább is megszokott pon-tossággal és lelkiismeretességgel látja el ügyeit, ez alkalmából a legszívélye-sebben üdvözölte.

* Szilágyi Diskant, miskolci gép-gyáros cég kitűnő borsajtóira, vala-mint legújabb „Villám” centrifugalis boggyózó és zuzógépre felhívjuk ol-vasóink figyelmét. Kiemelendők kü-lönösen a cég által feltalált és készített „Kossuth” „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók nem különben a nagy üze-mű préseléshez készített Rákóczy „kettős kosaru” sajtók, a melyeknél a régi világ fából készített prése ge-nialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszekeret. En-nélfogva a must sehol sem érintke-zik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell ösz-szevagdálni, hanem kisebb darabok-ban is könnyen ki lehet venni. Az

1901. évi temesvári, 1902. évi egri és a pozsonyi II. mezőgazdasági orszá-gos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Kazánfűtői- és stabilgőzgép-keze-lői tanfolyamok. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában f. évi okt. hó 15-én külön tanfolyamok nyilnak meg oly géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézműiparosok részére, kik a stabil gőzkazánok, illetve stabil gőz-gépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget meg-szerezni óhajtják. Beiratkozhatni — a szabályszerű 6, illetve 10 kor. beira-tási díj lefizetése mellett — bármely napon d. e. II és 12 óra között az int. igazgatóságnál.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Zs. B. Varannó. Utána jártunk a dolo-gnak s arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a kir. tanfelügyelő kellő időben s kellő nyo-matékkal, hangsúlyozottan tette meg a kér-déses ügyben felterjesztését. — Az új iskolai épületek közel 60.000 koronát kitevő költ-ségei tehát az 1907. évi állan költségvetésből már nem fognak kimaradni. Méltányos : lehetséges volt-e a lefolyt időkre való tekin-tettel más megoldás? — Most a rendes ügy-menet helyreállításával értesülésünk szerint bizonyos, hogy a varannói iskola érdekei elsősorban figyelembe jönnek. Közleményét tehát ilyen megnyugtató értesüléseink alapján egyelőre csak evidenciába vettük.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Oktalan és elitélendő

az az ember, aki betegesnek érzi ma-gát anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb mun-ka is fáradságosnak tűnik és az em-ber életkedve fogyni kezd. Ily esetben a gyógyszerkamajólából alphasphorsa-vas mész és nátron hozzáadásával ké-szülő SCOTT-féle EMULSIO egyike a legjobb és legbiztosabb szerekek-nek a test és idegrendszer erősítésére, felélesztésére. A SCOTT-féle EMUL-SIO csakis a legjobb minőségű al-katrészeket tartalmazza, felülmulha-tatlan tápszer, mely gyorsan új ked-vet és új életerőt önt az elpetyhűdt szervezetbe.

A SCOTT-féle EMULSIO való-diságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerész”

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

Telek-hásvétel.

Építkezésre alkalmas 2—300 négyszögöl kiterjedésű üres telek vagy már felépített 5 szoba és mellékhelyiségekből álló ház meg-felelő nagyságu udvarral, vagy kerttel Sátorlajauhelyben, a bel-város közelében megvételre ke-restetik.

Ajánlatok 14 napon belül ke-retnek.

Ügynök csak az esetben di-jaztatik, ha a vétel az ő közve-títésével történik, mely esetben a vételárnak legfeljebb egy szá-zalékára számíthat.

Czim a kiadóban.

Felsőbodrogi vízszabályozó társulat.

320/1906. sz.

MEGHIVÓ.

A Felsőbodrogi vízszabályozó társulat

1906. évi október hó 10-én d. u. fél 3 órakor

Töketerében, saját helyiségében

RENDES KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. ártéri érdekelt urakat ezennel meghívni van szerencsém.

Parnó, 1906. szeptember hó 13-án.

Hazafiui üdvözlettel

Gróf Andrássy Géza,
társulati elnök.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató-választmány jelentése.
2. Az 1905. évi számadást vizsgáló bizottság jelentése és ennek alapján igazgató-főmérnök és pénztárnoknak a szokásos felmentvény megadása.
3. Az 1906. évi számadás vizsgálásához számvizsgáló-bizottság választása.
4. Az 1907. évi mederrendezési munka megállapítása.
5. Árvédelmi-, szolgálati- és kezelési-szabályzatokra vonatkozó miniszteri leirat bemutatása.
6. Az 1907. évi költségvetés megállapítása.
7. Netaláni indítványok.

Zemplén vármegye közigazgatási bizottságától.

2913/906. szám.

Hirdetmény.

Az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesítő Társulat által a Taktaközre ömlő patakok vizeinek elvezetése céljából létesítendő munkálatokhoz Kesznyéten község határában elfoglalandó területekre a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur f. évi 64539/II. sz. a. kelt intézkedéssel a kisajátítási eljárást az 1881. évi XXI. t. cz. alapján elrendelvény; mihez képest a leküldött kisajátítási terv és összeírás 2—2 példányát folyó évi szeptember hó 22-től folyó évi október hó 6. napjáig a törvényes 15 napi közszemlére Kesznyéten község házánál kitétetni rendeltetik s e végett a kisajátítási terv és összeírás 2—2 példányát a szerencsi járás főszolgabírójának kiadatik.

A helyszíni tárgyalás határidejéül folyó évi október hó 15 (tizenöt) napjának d. e. 10 órája Kesznyéten község házához s onnan a helyszínére ezennel kitétetik.

A tárgyalás vezetésével Nagy Barna közig. biz. tag elnöke alatt Derék Gyula és Dr. Kovács Gábor t. biz. tagok kiküldetnek, jegyzőkönyvvezetőül Lehoczky Ödön várm. írnok kirendeltetik.

A szerencsi járás főszolgabírója felhivatik, hogy a kisajátítási terv és összeírásnak közszemlére való kitételét és ennek kihirdetését igazoló községi bizonylatot; nemkülönben az érdekelteknek kézbesített hirdetések vételét a tárgyalás alkalmával a tárgyalás vezetésével megbízott küldöttségi elnöknek mutassa be.

Az érdekeltek figyelmeztetnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás elleni esetleges észrevételeiket a tárgyalási hatánapig írásban vagy a tárgyalás során szóbelileg adhatják elő és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Miről Nagy Barna közig. bizott. tag tocsvai lakos kiküld. elnököt, Derék Gyula megyasszói és Dr. Kovács Gábor szerencsi lakos, törvényhatósági tagokat, a kisajátítási terv és összeírás 2—2 példányának kiadásával a szerencsi járás főszolgabírója, ennek útján az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesítő Társulat igazgatósága Debreczenben, Kesznyéten község közbirtokossága, gróf Erdődy György kesznyéti földbirtokos és végül a többi iratok kiadásával Lehoczky Ödön biz. jegyző értesítettetnek.

Sátoraljaujhely, 1906. évi szeptember 12-én.

Meczner Gyula,

főispán,
mint a kb. elnöke.Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a
hirneves és csakis eredeti „Bächer“-féle
acélekéket és tégelyacél-eketestet

vásárolja.

A Bächer féle ekék és eketettek kigazdák számára is készülnek és ugy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefej törhetetlen acélből készül, melyekért szavatosságot vállalok.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

BÄCHER RUDOLF kizár. ekegyár-raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, Nagymező-utca 68.

A MELICHÁR-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNICUM DRILL“

sorvetőgép, egy ezélszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályzathatás, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben 26.000-nál több ily gép adatott el. — Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál.

MELICHÁR FERENC os. és kir. szabadalmazott
vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST

VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Hirdetmény.

Sátoraljaujhelyben, a Vasuti-sétány-utczai 6-ik számú és a Nagyuj-utczai 150. számú, volt Petneházy Sándor-féle lakóházak kedvező fizetési feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Venni szándékozónak felvilágosítást nyújt a tulajdonos

Sárospataki takarékpénztár
részvénytársaság.

Hirdetések

jutányos áron fevétenek
a kiadóhivataban.

6—10 hold szőlőt

keresek a Hegyalján, vasuti állomás helyén — lakóházzal és egyéb helyiségekkel — megvételre.

Dr. Megyery István

Budapest,

Kossuth L. utca 13. szám.

Legeltetésre

elfogadok 60 drb. növendék-marhát jó kaszálóra, okt. 1-től november 1-ig. — Megkeresések czimemre: Nagygéres, Zemplén megye küldendők.

Dobay Lajos.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

ELLENZÉKI

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: . . . 28 Kor. — fill.
Fél évre . . . 14 Kor. — fill.
Negyed évre . . . 7 Kor. — fill.
Egy hónapra . . . 2 Kor. 40 fill.

Gyönyörű albumajándék karácsonyra

„AZ UJSÁG“ minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési czim:

„AZ UJSÁG“ kiadóhivatala Budapest,
VII. Kerepesi-ut 54.

Szegő Sándor divatáruháza Sátoraljauhely (főter).

Legnagyobb választék uri- és női divatcikkekben és fehéreneműekben.

Állandó óriási választék:

bluzok, angol aljak, kostümök
és pongyolákban.

Vászonajlak.

Csipkék, szallagok, ruhadiszek

és

hozzávalók.

Nap- és esőernyők.

Különlegességek fűzőkben.

Schottola Ernő Budapest.

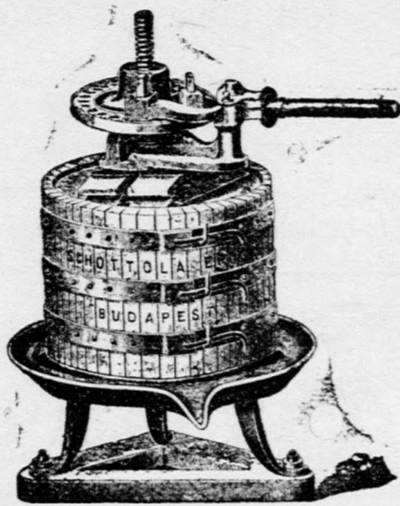
Nagykereskedő és gyáros,

VI., Andrásy-ut 2. szám.

Pinczegazdasági osztály.

Ajánlja

borpréseit, borszivattyuit
és borszűrőit,
ruggyanta- és kender-tömlőket,
a szüreteléshez és pincze-
gazdasághoz szükséges összes
kellékeket.

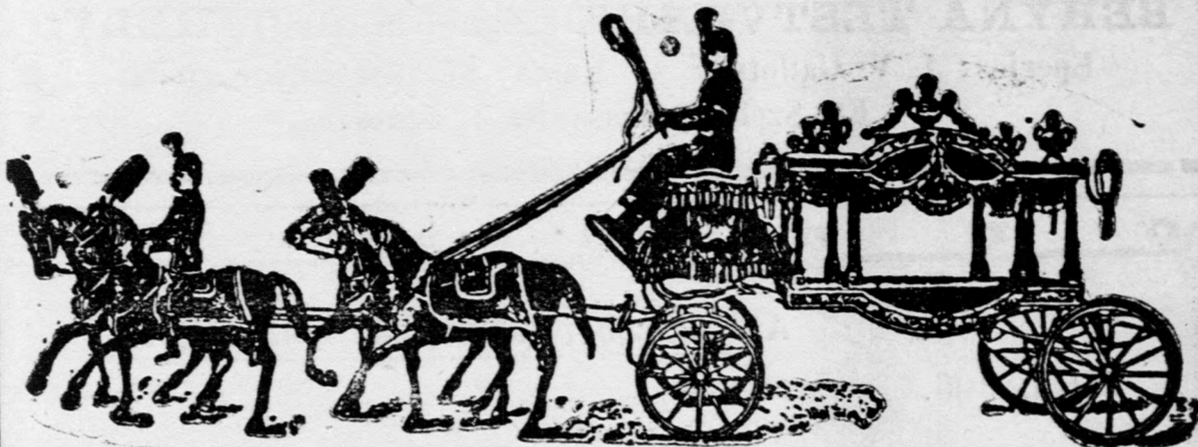

Árjegyzéket kívánatra készséggel küld.

Új Temetkezési Vállalat az „Órangyalhoz”

Sátoraljauhely

Rákóczi-utca sarkán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására
hozni, hogy évek óta fenálló asztalos- és butor-üzletemet legujabban

temetkezési vállalattal

bővítettem ki s ezen új üzletágat a mai kor igényeinek megfelelően
— fővárosi mintára — olyképp rendeztem be, hogy akár egyszerű,
akár a képzelhető legdiszesebb temetkezést rendezhetem, s így módot
és alkalmat kívánok nyújtani mindenkinek, hogy kedves halottját
vagyonai viszonyaihoz mértén temetethesse el.

Nagy költséggel többféle gyászokocikat és ravatali fel-
szereléseket, diszgyenruhákat stb. stb. beszeréztem s a gyá-
szoló közönséget kívánása szerint a legkényesebb izlésnek és köve-
telményeknek megfelelően — meglepő olcsó áron — szolgálhatom ki.

A gyászoló közönség kényelmére magamra vállalom az egyházi
és sirhely, valamint mindennemű egyéb költségek előlegezését minden
külön díjazás nélkül.

Üzletemben állandó nagy raktárt tartok valódi és utánzott érez-
koporsókból, szemfedőkből, sirkoszorúkból, s minden e fajta cikkekből.

Szolgálataim felajánlása mellett tisztelettel kérem a gyászoló
közönség kegyes pártfogását

Majoros Gyula,
asztalos mester.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozzuk, hogy
alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-
Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig
terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilá-
gosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Eladó ház.

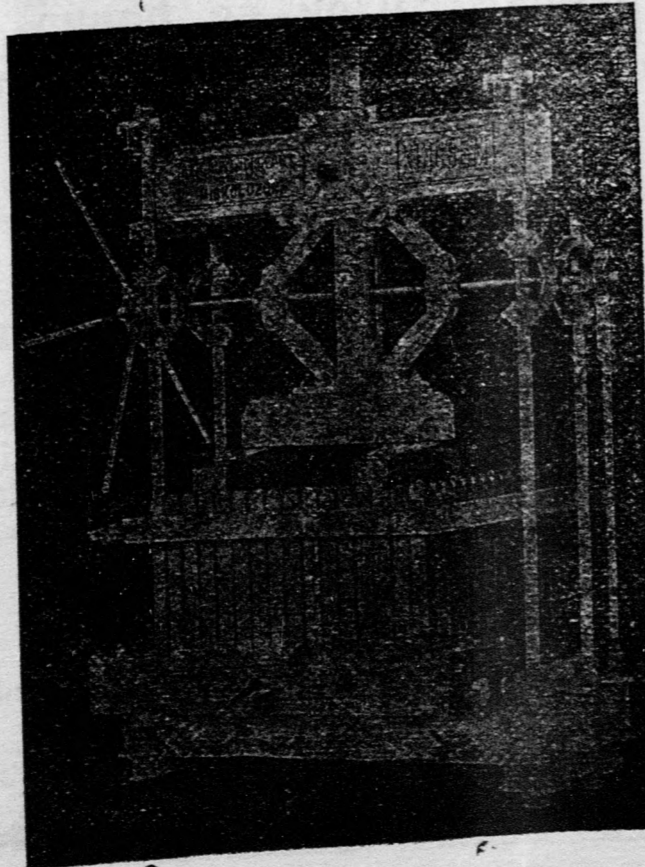
A Rákóczi utcán egy teljesen
külön álló urilakással bíró ház
szabad kézből eladó. Bővebbet
özv. Rieder Ferencznénél.

ÉRTEŚITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség
n. b. tudomására hozni, hogy minden-
nemű ingatlanok vételét — eladását —
bérbeadását, avagy bérbevételét a leg-
előnyösebb feltételek mellett s a leg-
rövidebb idő alatt közvetitem.

Jó hírnevű vendéglőmben
kítűnő asztali bor 34 krtól 40
krig, továbbá valódi hegyaljai
szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt
60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Saujhely. Korona-u.

BORSAJTÓK

Legjobb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth”, „Kin-
csem”, „Hegyalja”, „Mabille” és „Aczélorsós” a ma-
gyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legujabb rendszerű

Rákóczi kettős kosarú sajtók
nagyüzemű préseléshez.

FŐELŐNYE:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel!
Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A tör-
köly egy darabban és könnyen kivehető! Egy
ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogyzók.

„Villám” legujabb centrifugális bogyzó és zuzogépek.

SZILÁGYI ÉZ DISKANT GÉPGYÁRA.
MISKOLCZON.

KRONSTEINER KÁROLY BECS, III/I.,
Hauptstrasse 120.
Cs. k. oszt. szab. — Magy. kir. szab.
Homlokzat-festékek.
Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására.
49 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.
1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

MOSMÁTÓ MÁZOLÁSOK,
ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapi-
donfesték, pépnmű, 50 árnyalatban, vízben mos-
ható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.
Költségár négyszögméterenkint 5 fillér. Meglepő siker.
Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur„ fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsitz. — Kassa: Novelly Sándor utóda.
Kis-Szeben: Kaszewitz J. János.

Az „Erzsébet“ közkórház igazgatójától.

470/i. 906.

Pályázati hirdetmény.

Az „ERZSÉBET“ közkórház részére a jövő 1907. évben szükséges tej, hus és zsír, kenyér és zsemlye, bor, főzelék és egyéb élelmiszer, zöldség, mosási cikkek, szesz és olajneműek, tűzifa, vegyszer, rövidárak, kefék, seprők, irodaszerek és üvegneműek (ablakok) szállítását és a szén fuvarozást biztosítani óhajtván: felhívom a pályázatban résztvenni szándékozókat, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a kórházi gondnoksnál, a biztosítéki nyugta csatolásával, a hivatalos órák alatt október hó 4-ik napjának d. e. 11 órájáig annyival inkább is adják be, mert az elkésetten érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A részletes feltételek a gondnoki irodában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Sátoraljauhely, 1906. szeptember 20-án.

Chudovszky Móricz dr. sk.,
igazgató-főorvos.

Sátoraljauhely r. t. város tanácsától.

12383/1906. sz.

Hivatalos hirdetmény.

Sátoraljauhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező vadászati jog 1907. évi május 1-ső napjától hat egymásutáni évre, a folyó 1906. évi október hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza 5. szám alatti helyiségében nyilvános árverés útján bérbe fog adatni s hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthetők.

Sátoraljauhely, 1906. év szeptember hó 17-én tartott tanácsüléséből.

SZÉKELY ELEK,
polgármester.

Tavaszi és nyári szezonra!

ajánlom gőzre berendezett

évek óta jóhírnévnek örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű vegyi ruhatisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. n. utczeni, bálai és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás nélkül, bármilyen divatos színek megfestésére.

Ajánlom **guvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközönségnek szives figyelmébe. Guvrirozni elvállalok mindenféle szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és gőzhengeren vasaltatnak.

Hímzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztítatnak. Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljauhely, Borosényi-utca, saját házában.
A megyeház háta megett, a fogbázsal szembe.

Valódi Yorskieri

nagy testű, 8 hetes
elválasztott

malaczkok

folyó hó 16-ától kaphatók

Br. Sennyey Géza ur

csörgői uradalmában

darabonként

16, azaz tizenhat korona

árban.

Uradalmi Intézőség.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

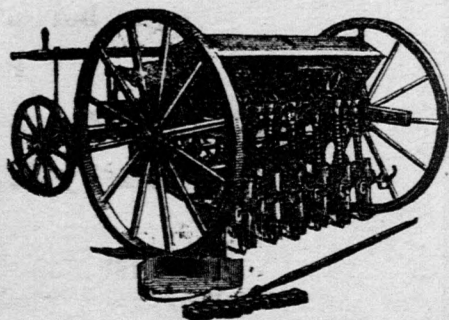
„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrölők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szerkezetű szabadalmazott önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permetező, a szegyes és tormánés valamint a vértetű kiirtására; szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek „AGRICOLA“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna- és szalmaprések kézi-használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek,

boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és készítenek.

MAYFARTH PH. és TÁRSA gazdasági gépgyárak, vasöntődék és ekegyárak

BECS, III/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve több-mint 560 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszont elárúsítók kerestetnek.